

Pressemeddelelse

FN's internationale dag for oprindelige folk

Grønlands Råd for Menneskerettigheder ønsker alle oprindelige folk en glædelig dag!

Tirsdag den 9. august er det FN's internationale dag for oprindelige folk. Dagen markeres hvert år for både at fejre de fremskridt, der er sket for oprindelige folks rettigheder, men også for at fremhæve de områder, som fortsat kan forbedres.

Forbundethed mellem oprindelige folk forstærker bølgen af vidensdeling

Sociale medier, podcasts og andre medier forbinder oprindelige folk på tværs af landegrænser. Denne forbundethed forstærker også den sociale bevægelse hvad angår kravet til at beskytte ens kulturelle værdier samt at blive inddraget i debatter og beslutningsprocesser.

Herhjemme er der sket en del på det historiske område. Der har været en bølge af informationer som er blevet præsenteret, og som har fordret til at gøre krav på at oplyse de historiske uretfærdigheder der er sket i fortiden.

Her har afsløringen af tvangsopsætning af spiraler i grønlandske piger og kvinder i 1960'erne og 70'erne, også kaldet 'Spiralkampagnen', med rette været en meget omdiskuteret sag.

Derudover er det værd at fremhæve undskyldningen til Eksperimentbørnene, krav fra juridiske faderløse om en formel undskyldning samt kompensation fra den danske stat, og den kommende historiske udredning af forholdet mellem Grønland og Danmark i perioden efter Anden Verdenskrig frem til i dag.

Rådets forkvinde Qivioq Løvstrøm udtaler, "Disse tiltag er meget vigtige for det videre arbejde, vi gør i Rådet for Menneskerettigheder, fordi forudsætningen for at gøre krav på ens rettigheder er baseret på oplysning og inddragelse".

I det kulturelle hjørne har der været debatter om Jim Lyngvilds værker og senest om hvorvidt en qilaat hører hjemme i den grønlandske folkekirke. Til dette bemærker Qivioq Løvstrøm: "Vi er glade for at den grønlandske befolkning gør brug af deres rettigheder ved at deltage i debatten. Disse debatter omhandler vores kulturelle rettigheder, og det er vigtigt at understrege at oprindelige folks rettigheder skal beskyttes og benyttes".

Oprindelige folk skal inddrages og bidrage med viden i miljøspørgsmål

I sidste uge, vedtog FN's Generalforsamling en skelsættende resolution, der anerkender et rent, sundt, og bæredygtigt miljø som en menneskerettighed. Med dette anerkendes behovet for at tage en menneskerettighedsbaseret tilgang til klimaforandringerne, og under udarbejdelsen af resolutionen fremhæves vigtigheden i, at oprindelige folks viden og perspektiver på miljøet inddrages i udformningen af den foreslåede menneskerettighed.

”Den demokratiske proces med hensyn befolkningens inddragelse i miljøspørgsmål er allerede stærkt til stede i Grønland. Befolkningens standpunkt når det gælder miljøet blev tydeligt vist ved demonstrationer omkring uranspørgsmålet og resultatet af det seneste valg til Inatsisartut spejler også folkets ønsker når det gælder miljøet. På den måde er vi i Grønland gode til at gøre brug af vores rettigheder, men inddragelsen af befolkningen i miljøspørgsmål kan og skal stadigvæk forbedres” siger Rådsforkvinde Qivioq Løvstrøm.

I 2021 fremlagde Grønlands Råd for Menneskerettigheder og Institut for Menneskerettigheder anbefalinger til blandt andet dette område i forbindelse med den Universelle Periodiske bedømmelse (UPR) af menneskerettighederne i praksis.

Her fremhævede Rådet muligheden for, at Grønland tiltræder Århuskonventionen. ”Konventionen baserer sig på åbenhed og omhandler offentlighedens medvirken og klageadgang på miljøområdet. Rådets klare besked er derfor, at oprindelige folks viden om miljøet inddrages i højere grad, da denne viden er af afgørende betydning for ikke blot Grønland men resten af verden” siger Rådsforkvinde Qivioq Løvstrøm.

FAKTABOKS

- Der lever mellem 370 og 500 millioner oprindelige folk på jorden, spredt udover 90 lande
- Oprindelige folk udgør under 5% af verdens befolkning, men omkring 15% af de fattigste
- Oprindelige folk taler langt størstedelen af de cirka 7.000 sprog, som tales i verden, og de udgør cirka 5.000 forskellige kulturer
- Oprindelige folk kontrollerer cirka 50% af jordens landmasse, men juridisk har de kun jordrettighederne til 10% af den
- I 2017 udgjorde oprindelige folk omkring halvdelen af alle dræbte miljø- og menneskerettighedsforkæmpere på verdensplan

Faktaboks hentet fra IWGIA: International Work Group for Indigenous Affairs¹

---

¹ <https://www.iwgia.org/da/3364-international-dag-for-oprindelige-folk.html>